EUROOPAN
KOMISSIO

Strasbourg 25.10.2016
COM(2016) 710 final

KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE, EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN KOMITEALLE

Komission työohjelma 2017

EU, joka suojelee, puolustaa ja tarjoaa mahdollisuuksia

{SWD(2016) 400 final}

I. EUROOPPA ON RATKAISEVASSA KÄÄNNEKOHDASSA.

Eurooppaa koettelevat edelleen monenlaiset haasteet, joiden vaikutukset näkyvät ja tuntuvat kansalaisten jokapäiväisessä elämässä. Talouden elpyminen etenee hitaasti, eikä se ole vielä tuonut konkreettista hyötyä kaikille yhteiskuntiemme jäsenille. Ongelmalliseksi on osoittautunut erityisesti työpaikkojen luominen nuorille ja epätasa-arvoisuuden vähentäminen. Muuttovirrat ovat luoneet paineita ulkorajojemme kestävyydelle, ja ne ovat edelleen haaste solidaarisuuden osoittamiselle unionissa. Terrorismin uhka on kasvanut. Epävakaa tilanne EU:n naapurialueilla idässä ja etelässä jatkuu. Tähän on lisättävä Yhdistyneen kuningaskunnan kansanäänestyksen aiheuttama epävarmuus.

Komissio on kuullut kansalaisia. On selvää, että he haluavat saada ratkaisuja haasteisiin ja suojaa uhkia vastaan. He etsivät keinoja rakentaa kestävää tulevaisuutta itselleen ja perheilleen. Kansalaiset kaipaavat tulevaisuudennäkymiä, varmuutta siitä, että hallitukset kykenevät paikallisella, alueellisella, kansallisella ja Euroopan tasolla yhdessä täyttämään tämän ja huomispäivän sukupolvien odotukset.

Komissio keskittyy tärkeisiin asioihin...

Toimikautensa alusta asti tämä komissio on pyrkinyt keskittymään isoihin asioihin, joissa voidaan Euroopan tason toimilla saada aikaan konkreettisia tuloksia unionin kansalaisten, jäsenvaltioiden ja koko unionin kohtaamien haasteiden ratkaisemisessa. Kuluneen vuoden aikana on edistytty merkittävästi niiden strategioiden toteuttamisessa, joiden aiheina ovat Euroopan investointiohjelma, digitaaliset sisämarkkinat, energiaunioni, Euroopan turvallisuusagenda, Euroopan muuttoliikeagenda, pääomamarkkinaunioni, oikeudenmukaista ja tehokasta yhtiöverotusta koskeva toimintasuunnitelma, uusi kauppastrategia, talous- ja rahaliiton syventäminen ja vahvistaminen, sisämarkkinastrategia ja kiertotaloutta koskeva toimintasuunnitelma.

Keskittymällä isoihin asioihin ja toteuttamalla yhteisiä tavoitteita Euroopan parlamentin ja neuvoston kanssa on saatu nopeasti aikaan konkreettisia tuloksia keskeisillä aloilla. Euroopan strategisten investointien rahasto on otettu käyttöön 27 jäsenvaltiossa vain yhden vuoden aikana. Rahaston avulla on kerätty 138 miljardin euron investoinnit, muun muassa uutta rahoitusta lähes 300 000 pienelle ja keskisuurelle yritykselle. Merkittävää edistystä on saatu aikaan sääntelemättömien muuttovirtojen hallinnassa ja ihmishenkien pelastamisessa Välimerellä ja Egeanmerellä. Eurooppalainen raja- ja merivartiosto on aloittanut työnsä unionin ulkorajojen vahvistamiseksi, vain kymmenen kuukautta sen jälkeen kun komissio ehdotti sen perustamista. Samaan aikaan Eurooppa on osoittanut solidaarisuutta tarjoamalla unionin alueella suojelua miljoonalle syyrialaiselle. Lisäksi kuluneen vuoden aikana on otettu vastaan yli 15 000 muuta pakolaista unionin sisäisten siirtojen ja uudelleensijoitusten järjestelmässä. Kolmen viime kuukauden aikana on tehty kuukausittain noin tuhat sisäistä siirtoa. Syyskuussa siirtoja tehtiin 1 200. Kuilu sisäisiä siirtoja koskevien tarpeiden ja toteutuneiden siirtojen välillä on nyt Kreikan osalta kaventumassa, mutta tulevina kuukausina työtä on jatkettava sitkeästi. Myös Italiasta tehtäviä sisäisiä siirtoja olisi lisättävä huomattavasti.

Tässä työohjelmassa esitetään keskeiset aloitteet[1], jotka komissio lupaa toteuttaa vuoden 2017 aikana. Nämä konkreettiset ehdotukset ovat näkyvin osa toimista, joiden avulla komissio osallistuu unionin uudistamiseen nyt kun Rooman sopimusten allekirjoittamisesta tulee kuluneeksi 60 vuotta maaliskuussa 2017. Komissio pyrkii yhdessä Euroopan parlamentin ja neuvoston kanssa varmistamaan, että nämä ja muut viime vuosina esitetyt tärkeät ehdotukset hyväksytään nopeasti, jotta niiden avulla voidaan saada aikaan konkreettisia tuloksia.

... ja tulosten parantamiseen

Yhteisten painopisteiden asettaminen on vain yksi keino parantaa yhteistyötä Euroopan tasolla ja osoittaa kansalaisille, että unionin hallintoelimet ovat todella heidän palveluksessaan. Kansalaisten luottamuksen lisäämiseksi on tietysti tärkeää tehdä hyvää, mutta aivan yhtä tärkeää on tehdä asioita paremmin.

Siksi seuraavien kuukausien aikana on tarkoitus kiinnittää erityistä huomiota unionin toimenpiteiden käytännön toteutukseen varmistamalla, että jo annetut unionin säädökset ovat edelleen tarkoituksenmukaisia ja että niitä sovelletaan niin kuin pitää ja että niiden täytäntöönpanoa valvotaan; antamalla rakenteellista tukea esimerkiksi Kreikalle; tukemalla Euroopan strategisten investointien rahaston käyttöönottoa ja poistamalla investointien esteet; ja tekemällä yhteistyötä jäsenvaltioiden, työmarkkinaosapuolten ja kansalaisyhteiskunnan kanssa sellaisen kannustavan toimintaympäristön luomiseksi, jossa unionin tavoitteet voidaan toteuttaa, muun muassa käyttämällä talousarvioon otetut resurssit tehokkaasti. Tänä vuonna keskitytään erityisesti täytäntöönpanon valvonnan tehostamiseen, koska parhaatkin lait ovat hyödyttömiä, ellei niiden avulla saada aikaan todellisia tuloksia käytännössä.

Sääntelyn parantamista koskevia periaatteita sovelletaan edelleen kaikessa toiminnassa. Tämä tarkoittaa, että kaikkia toimia arvioidaan jatkuvasti sen varmistamiseksi, että ne ovat asetettujen tavoitteiden saavuttamisen kannalta edelleen tehokkaita ja oikeasuhteisia. Monet ensi vuonna esitettävät keskeiset aloitteet sisältävät ehdotuksia, jotka perustuvat sääntelyn toimivuutta ja tuloksellisuutta koskevaan REFIT-ohjelmaan. Niillä päivitetään ja parannetaan aiemmin annettua lainsäädäntöä, jotta se täyttäisi edelleen sille asetetut tavoitteet tehokkaasti ja aiheuttamatta tarpeetonta rasitusta.

Keskeisten aloitteiden lisäksi komissio esittää joukon voimassa olevien säädösten REFIT-tarkistuksia[2]. Jatkossa REFIT-tarkistukset pyritään toteuttamaan samalla aina kun olemassa olevaa lainsäädäntöä joudutaan tarkistamaan muista syistä. Lähikuukausien painopisteiden määrittämisessä on otettu huomioon erityisesti REFIT-foorumin antamat 22 lausuntoa. Komissio on jo toteuttanut tai suunnittelee toimia kaikilla lausunnoissa mainituilla aloilla.[3] Tämän työohjelman ohella julkaistaan tulostaulu, jossa esitetään yksityiskohtaisesti REFIT-foorumin lausuntojen perusteella toteutettavat jatkotoimet ja voimassa olevan lainsäädännön

[1] Liite I.
[2] Liite II.
[3] Lukuun ottamatta vakiomuotoista alv-ilmoitusta, jota koskeva komission aiempi ehdotus piti peruuttaa tänä vuonna, koska se ei saanut lainsäädäntömenettelyssä riittävästi kannatusta neuvostossa. Esimerkkejä komission tämän vuoden työohjelmassa mainituista jatkotoimista: ehdotukset sähköisen viestinnän tietosuojaa ja arvonlisäverotusta koskevan EU-lainsäädännön muuttamisesta (liite I) ja ehdotus sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta annetun direktiivin täytäntöönpanosäädökseksi (liite II).

arviointiin ja tarkistamiseen liittyvät toimet. Lisäksi ehdotetaan, että eräät tarpeettomiksi käyneet säädökset kumotaan.[4] Myös eräät jo pidempään vireillä olevat ehdotukset voitaisiin peruuttaa, koska ne ovat teknisesti vanhentuneet tai eivät enää vastaa alkuperäistä tarkoitustaan. Näin lainsäätäjät voivat keskittyä niihin ehdotuksiin, joilla on todellista merkitystä.[5]

Lisäksi komissio pyrkii edelleen vakiinnuttamaan aiemmin toteutettuja toimintatapojen muutoksia. Kahden viime vuoden aikana komissio on huomattavasti parantanut toimintansa läpinäkyvyyttä ja tilivelvollisuutta kansalaisia kohtaan.[6] Tämä on parantanut komission toiminnan ja ehdotusten laatua. Nyt tavoitteena on kerätä laajalti palautetta yleisöltä, muun muassa delegoitujen säädösten ja täytäntöönpanosäädösten luonnoksista. Komissio suhtautuu avoimesti edunvalvojiin, jotka pyrkivät vaikuttamaan poliittiseen päätöksentekoon. Sen vuoksi se on ehdottanut, että lainsäätäjien eli Euroopan parlamentin ja neuvoston kanssa tehtäisiin uusi toimielinten sopimus pakollisesta avoimuusrekisteristä[7]. Tämä vahvistaisi edunvalvojia koskevaa tilivelvollisuutta kansalaisia kohtaan unionin lainsäädäntömenettelyn kaikissa vaiheissa.

II. KYMMENEN PAINOPISTEEN TOTEUTTAMINEN

Tulevana vuonna komission toiminnan perustan muodostavat ne kymmenen painopistettä, jotka esitettiin puheenjohtajan poliittisissa suuntaviivoissa[8] tämän komission toimikauden alussa Euroopan parlamentin kanssa käytyjen keskustelujen ja Eurooppa-neuvoston *Unionin strateginen ohjelma muutoksen aikoina* -asiakirjan innoittamana. Tavoitteena on kohdennettu, positiivinen asialista, jonka avulla saadaan aikaan konkreettisia tuloksia niin, että kansalaisia voidaan suojella ja puolustaa ja tarjota heille mahdollisuuksia.[9]

1. Uutta pontta työllisyyteen, kasvuun ja investointeihin

EU, joka turvaa elämäntapamme ja tarjoaa nuorille mahdollisuuksia. Vaikka EU:ssa on kolmen viime vuoden aikana luotu noin kahdeksan miljoonaa uutta työpaikkaa, erityisesti nuorten työttömyysluvut ovat silti monissa jäsenvaltioissa liian korkeat. EU:n on asetettava ensisijaiseksi tavoitteeksi jäsenvaltioiden tukeminen niin, että ne voivat tarjota nuorille parhaat mahdolliset edellytykset kehittää tarvitsemiaan taitoja ja osallistua aktiivisesti työmarkkinoille ja yhteiskuntaan yleensä.

[4] Liite V.
[5] Liite IV.
[6] Ks. 25. marraskuuta 2014 annetut komission päätökset komission jäsenten sekä organisaatioiden tai itsenäisten ammatinharjoittajien välisiä kokouksia koskevan tiedon julkaisemisesta (C(2014)9051) ja komission pääjohtajien sekä organisaatioiden tai itsenäisten ammatinharjoittajien välisiä kokouksia koskevan tiedon julkaisemisesta (C(2014)9048).
[7] COM(2016) 627 final.
[8] http://ec.europa.eu/priorities/docs/pg_fi.pdf
[9] Tässä yhteydessä komissio keskittyy vuoden 2017 viestintätoimissaan komission ensisijaisiin tavoitteisiin vuosien 2014–2020 monivuotisen rahoituskehyksen puitteissa esitetyn, unionin poliittisia painopisteitä vuosina 2017–2018 koskevan ulkoisen tiedotustoiminnan pohjalta (C(2016) 6838, 25.10.2016).

Uuden nuorisoaloitteen tavoitteena on tarjota jokaiselle nuorelle todellinen mahdollisuus saada sekä yleissivistävää että ammatillista koulutusta ja työllistyä. Nuoret asetetaan etusijalle, kun Uuden osaamisen ohjelma Euroopalle pannaan täytäntöön. Tätä varten annettavat ehdotukset koskevat koulutuksen uudistamista, oppisopimuskoulutuksen laadun parantamista ja oppisopimuskoulutettavien liikkuvuuden kehittämistä sekä työllistymismahdollisuuksien löytämistä ammatti- tai korkeakoulutuksen suorittaneille nuorille. Lisäksi kehitetään nuorisotakuuta, joka tarjoaa keinoja investoida nuoriin ja heidän taitoihinsa työuran alkuvaiheessa[10], sekä nuorisotyöllisyysaloitetta[11]. Näin voidaan tukea jäsenvaltioiden toimia tarjoamalla tukea niille alueille ja nuorille, jotka sitä eniten tarvitsevat.

Euroopan solidaarisuusjoukot perustetaan vielä ennen vuoden 2016 loppua. Ne tarjoavat alle 30-vuotiaille nuorille mahdollisuuden osallistua aktiivisesti yhteiskuntaelämään solidaarisuuden hengessä ja hankkia samalla uusia taitoja ja kokemusta, kuten kielitaitoa.

Yritykset luovat työpaikkoja innovoimalla ja tekemällä talouteen oikeanlaisia investointeja. Euroopan investointiohjelman alkumenestyksen[12] perusteella komissio on sitoutunut kaksinkertaistamaan sekä Euroopan strategisten investointien rahaston (ESIR) voimassaoloajan että sen rahoituskapasiteetin. Koska lainsäätäjät hyväksyivät alkuperäisen rahaston ennätysajassa, vain neljässä ja puolessa kuukaudessa, komissio luottaa siihen, että Euroopan parlamentti ja neuvosto pääsevät nytkin nopeasti sopimukseen rahaston toiminnan jatkamisesta ja vahvistamisesta, jotta kestäviä investointeja voidaan lisätä. ESIR-rahaston menestyksen innoittamana komissio on myös tehnyt ehdotuksen Afrikassa ja EU:n naapuruusalueella toteutettavasta ulkoisesta investointiohjelmasta[13]. Sen avulla on tarkoitus puuttua muuttoliikkeen perimmäisiin syihin ja edistää työpaikkojen luomista ja kestävää kasvua näillä alueilla.

Työtä investointeja edistävän toimintaympäristön luomiseksi Eurooppaan jatketaan, jotta voidaan luoda uusia elinkeinoja ja työpaikkoja, puuttua sosiaalisiin ja ympäristöhaasteisiin ja parantaa kansalaisten elämää. Ottamalla innovointi huomioon kaikessa unionin toiminnassa ja kohdentamalla tutkimus- ja kehitystyö ja rakenne- ja investointirahastot tuloksellisesti pyritään nostamaan EU johtoon uuden teknologian ja uusien liiketoimintamenetelmien sekä älykkään erikoistumisen alalla.

Komissio jatkaa työtä kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi. Kiertotalouteen sisältyy valtava innovaatio-, kasvu- ja työllisyyspotentiaali. Kiertotaloutta koskevan toimintasuunnitelman täytäntöönpanoa jatketaan parantamalla muovin kierrätyksen ja uusiokäytön taloudellisia näkökohtia, laatua ja levinneisyyttä EU:ssa ja vähentämällä muovin joutumista ympäristöön. Lisäksi esitetään säädösehdotus veden uudelleenkäytön vähimmäislaatuvaatimuksista ja juomavesidirektiivin tarkistus REFIT-arvioinnin ja

[10] Käytännön täytäntöönpanotoimien tukemiseksi komissio on äskettäin ehdottanut, että nuorisotyöllisyysaloitteen määrärahoja lisätään 2 miljardilla eurolla vuosina 2017–2020.
[11] COM(2016) 646 final.
[12] Kuten edellä todetaan, Euroopan strategisten investointien rahasto aloitti toimintansa 27 jäsenvaltiossa jo vuoden kuluttua perustamisestaan. Rahaston avulla on kerätty 138 miljardin euron investoinnit, muun muassa uutta rahoitusta lähes 300 000 pienelle ja keskisuurelle yritykselle.
[13] COM(2016) 581 final.

eurooppalaisen kansalaisaloitteen Right2Water perusteella. Komissio laatii seurantakehyksen, jonka avulla varmistetaan, että kiertotaloutta koskevien kunnianhimoisten tavoitteiden saavuttamisessa edetään suunnitellusti ja että siitä todella syntyy hyötyä sekä ympäristölle että talouskasvulle.

Vuoden 2017 talouspolitiikan EU-ohjausjaksossa keskitytään edelleen niihin toimenpiteisiin, jotka jäsenvaltioiden olisi toteutettava saadakseen aikaan tuloksia investointien, terveen julkisen talouden ja rakenneuudistusten alalla. Seuraavassa euroalueen talouspolitiikkaa koskevassa suosituksessaan komissio aikoo myös edistää positiivista finanssipolitiikan kokonaisviritystä Euroopan keskuspankin rahapolitiikan tukemiseksi. Helmikuussa hyväksyttävien maakohtaisten raporttien perusteella komissio laatii uudet maakohtaiset suositukset, jotka esitetään neuvostolle toukokuussa.

Komissio seuraa monivuotisen rahoituskehyksen (2014–2020) tarkistusta koskevan ehdotuksensa[14] käsittelyä Euroopan parlamentissa ja neuvostossa. Komission tavoitteena on, että talousarviovarat on tarkistuksen jälkeen kohdennettu selkeämmin unionin painopisteiden tukemiseen ja että niiden avulla voidaan vastata nopeammin odottamattomiin olosuhteiden muutoksiin, samalla kun edunsaajia koskevia sääntöjä yksinkertaistetaan ja painotetaan keskittymistä tuloksiin. Myöhemmin esitetään kattava ehdotus vuoden 2020 jälkeen toteutettavasta rahoituskehyksestä, joka kattaa myös omat varat. Ehdotus perustuu tuloksiin keskittyvää talousarviota koskevaan aloitteeseen, ja siinä otetaan huomion unionin tulevat haasteet ja tarpeet vuoden 2020 jälkeen nykyisen menopolitiikan ja rahoitusvälineiden arvioinnin perusteella.

Komissio jatkaa yhteisen maatalouspolitiikan yksinkertaistamiseen ja nykyaikaistamiseen liittyvää työtä ja toteuttaa sitä koskevan laajan kuulemisen, jotta sen vaikutus komission kymmenen painopisteen ja kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiseen voidaan maksimoida. Tässä keskitytään tulevaisuuden toimintapoliittisiin painopisteisiin ja otetaan huomioon REFIT-foorumin lausunto, ellei monivuotisen rahoituskehyksen tarkistusta koskevasta komission ehdotuksesta muuta johdu. Komissio pohtii mahdollisten lisätoimien toteuttamista viljelijöiden aseman parantamiseksi elintarvikeketjussa maatalousmarkkinoiden työryhmässä ja elintarvikeketjua käsittelevässä korkean tason foorumissa parhaillaan tehtävän työn tulosten perusteella.

2. Yhdennetyt digitaaliset sisämarkkinat

EU, joka tarjoaa mahdollisuuksia kansalaisille ja yrityksille. Digitaaliteknologia ja digitaalinen viestintä ovat vallanneet kaikki elämän osa-alueet. Ne tarjoavat uusia mahdollisuuksia luovuuteen, yritystoimintaan ja työntekoon, mutta samalla korostuu luotettavuuden ja kyberturvallisuuden tarve. Vuoden 2017 asialistalla onkin edelleen tärkeällä sijalla yhdennettyjen digitaalisten sisämarkkinoiden tuoman uuden kasvupotentiaalin hyödyntäminen kokonaisuudessaan saattamalla päätökseen asiaa koskevan strategian täytäntöönpano. Kuten edellisessä työohjelmassa ilmoitettiin, komissio hyväksyy jäljellä

[14] COM(2016) 603 final.

olevat ehdotukset seuraavien kuukausien kuluessa. Näitä ovat muun muassa arvonlisäveroa koskeva REFIT-paketti, joka kattaa verkkokaupan, verkkojulkaisut ja sähköiset kirjat, sekä tietotalouden edistämistä koskevat aloitteet, joilla on muun muassa tarkoitus poistaa datan vapaata kulkua Euroopassa haittaavat perusteettomat esteet.

Komissio kiinnittää erityistä huomiota tiiviiseen yhteistyöhön lainsäätäjien kanssa edistääkseen jo esitettyjen ehdotusten nopeaa hyväksymistä. Nämä ehdotukset koskevat digitaalisopimuksia[15], tekijänoikeuksia[16], maarajoituksia[17], siirrettävyyttä[18], pakettipalveluja[19], audiovisuaalisia mediapalveluja[20], televiestintää[21], 700 MHz:n taajuusalueen käyttöä langattomiin yhteyksiin[22] ja äskettäin ehdotettua WiFi4EU-palvelusetelijärjestelmää[23]. Liitettävyys on näiden ehdotusten kannalta olennainen seikka, ja komissio onkin luvannut, että verkkovierailumaksut poistuvat vuoden 2017 puoliväliin mennessä. Komissio arvioi edistymistä digitaalisten sisämarkkinoiden loppuun saattamisessa ja selvittää, mitä lainsäätäjien olisi tehtävä sitä varten ja tarvitaanko vielä uusia ehdotuksia.

3. Joustava energiaunioni ja tulevaisuuteen suuntautuva ilmastonmuutospolitiikka

EU, joka kantaa vastuun lupaustensa täyttämisestä. Pariisin ilmastosopimuksen nopea ratifiointi osoittaa, että jäsenvaltiot pääsevät asioista yhteisymmärrykseen silloin kun on selvää, että yhteinen toiminta unionissa tuottaa paremman tuloksen kuin yksittäisten jäsenvaltioiden toimet. Tulos vahvistaa myös sen, että EU:lla on maailmanlaajuisestikin johtava asema ilmastonmuutoksen torjunnassa. Nyt on täytettävä lupaus, jonka mukaan talouden uudistamisesta tehdään totta, ja varmistettava samalla siirtymän sosiaalinen oikeudenmukaisuus. Pariisin sopimuksen ja ilma-alusten päästöjä koskevan (kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön ICAOn) kansainvälisen sopimuksen täytäntöönpano on tässä keskeisellä sijalla.

Komissio jatkaa myös energiaunionistrategian täytäntöönpanoa ja esittää tämän vuoden loppuun mennessä kattavan paketin, jonka tarkoituksena on hallita talouden uudenaikaistamista korostamalla energiatehokkuutta, pyrkimällä kunnianhimoiseen tavoitteeseen nostaa EU koko maailmassa johtoasemaan uusiutuvan energian alalla ja tarjoamalla kuluttajille kohtuulliset sopimusehdot. Pakettiin sisältyvät säädökset koskevat energiatehokkuutta, uusiutuvaa energiaa ja bioenergian käytön kestävyyttä, sähkömarkkinoiden rakennetta ja energiaunionin hallinnointisääntöjä. Aloite puhtaaseen energiaan liittyvien innovaatioiden nopeuttamisesta tukee energiatehokkuuden ja uusiutuvan energian edellyttämien teknisten innovaatioiden tutkimusta ja leviämistä markkinoilla, jotta voidaan täyttää Pariisin sopimuksessa ja EU:n 2030-tavoitteissa asetetut hiilestä irtautumista

[15] COM(2015) 634 final, COM(2015) 635/2 final.
[16] COM(2016) 593 final, COM(2016) 594 final, COM(2016) 595 final, COM(2016) 596 final.
[17] COM(2016) 289 final.
[18] COM(2015) 627 final.
[19] COM(2016) 285 final.
[20] COM(2016) 287 final.
[21] COM(2016) 590 final, COM(2016) 591final.
[22] COM(2016) 43 final.
[23] COM(2016) 589 final.

koskevat tavoitteet. Parlamentin ja neuvoston olisi annettava etusija kaikille komission vuosina 2015 ja 2016 esittämille energiaunionia koskeville ehdotuksille. Näitä ovat edellä mainittu energia-alan paketti, kaasun toimitusvarmuutta koskeva paketti[24], EU:n päästökauppajärjestelmä[25] ja siihen liittyvät säännöt taakanjaosta[26] sekä maankäyttö ja metsätalous[27].

Komissio seuraa myös heinäkuussa esitetyn vähäpäästöistä liikkuvuutta koskevan strategian etenemistä. Tavoitteena on parantaa liikenteen tehokkuutta vastaamalla ihmisten ja tavaroiden kuljetustarpeisiin ja vähentämällä päästöjä muun muassa siten, että siirrytään asteittain päästöttömiin kulkuneuvoihin, jotka samalla parantavat teollisuuden kilpailukykyä. Tätä varten komissio esittää aluksi henkilöautoja ja kevyitä hyötyajoneuvoja koskevien asetusten REFIT-tarkistukset, strategiat päästöttömien ja vähäpäästöisten normien vahvistamiseksi vuoden 2020 jälkeen sekä puhtaita moottoriajoneuvoja koskevan direktiivin, jolla parannetaan julkisiin hankintoihin liittyviä kannustimia ja sääntöjä. Käyttäjä maksaa- ja saastuttaja maksaa -periaatteiden mukaisesti komissio aikoo esittää niille jäsenvaltioille, jotka haluavat käyttää tiemaksuja, muun muassa sähköisten tietullipalvelujen yhteenliitettävyyden parantamista.

4. Syvemmät ja oikeudenmukaisemmat sisämarkkinat ja lujempi teollisuuspohja

EU, joka panostaa vahvasti työllisyyteen ja kasvuun ja tukee teollisuutta. Tavaroiden, ihmisten, palvelujen ja pääomien vapaa liikkuvuus muodostaa EU:n talousmahdin perustan. EU:lla on maailman laajimmat sisämarkkinat, joiden koko potentiaali pyritään saamaan käyttöön sisämarkkinastrategian avulla. Sen ja muiden strategioiden avulla voidaan luoda oikeanlaiset olosuhteet Euroopan talouden kestävälle kilpailukyvylle ja tukea innovointia, digitalisointia ja teollisuuden muutosta.

Tulossa on tähän liittyviä, jo julkistettuja toimia, joiden avulla edistetään pk- ja startup-yritysten kasvua ja pannaan täytäntöön teollis- ja tekijänoikeuksia koskeva paketti sekä palveluja koskeva paketti palvelumarkkinoiden esteiden poistamiseksi. Komissio esittää yhtiöoikeutta koskevan ehdotuksen, jonka tarkoituksena on helpottaa digitaaliteknologian käyttöä yrityksen koko elinkaaren ajan sekä yritysten rajatylittäviä rakennemuutoksia (sulautumisia ja jakautumisia).

Ensi vuonna komissio pyrkii lujittamaan tavaroiden sisämarkkinoita muun muassa helpottamalla vastavuoroista tunnustamista ja puuttumalla EU:n markkinoilla yhä yleisemmin tavattaviin sääntöjenvastaisiin tuotteisiin. Tätä varten tehdään REFIT-tarkistus asianomaisille säädöksille. Yrittäjät voivat tarjota tuotteitaan helpommin yli rajojen samalla, kun kannustetaan tehostamaan sääntöjen noudattamista ja palautetaan tasavertaiset toimintaedellytykset, joista on hyötyä sekä yrityksille että kansalaisille. Lisäksi komissio esittää terveydenhuollon menetelmien koordinoitua arviointia koskevan aloitteen.

[24] COM(2016) 52 final ja COM(2016) 53 final/2.
[25] COM(2015) 337 final/2.
[26] COM(2016) 482 final/2.
[27] COM(2016) 479 final.

Vähäpäästöistä liikkuvuutta koskevan strategian pohjalta edistetään yhdennetysti liikkuvuutta ja yhteenliitettävyyttä sekä autoteollisuuden tulevaisuutta, jonka puitteissa on ratkaistava rakenteellisia haasteita ja palautettava luottamus autoteollisuuden haluun ja kykyyn vähentää autojen päästöjä. Komissio jatkaa sääntely-ympäristöön, ekosysteemien rakentamiseen, resurssitehokkuuteen ja standardointiin liittyvää työtä, jotta voidaan helpottaa entistä tehokkaampien automatisoitujen ja verkkoon liitettyjen ajoneuvojen markkinoille saattamista.

Avaruusteollisuuden alalla komissio esittää vuonna 2017 Euroopan puolustusalan toimintasuunnitelman ja Euroopan avaruusstrategian jatkotoimena aloitteen, jonka avulla varmistetaan viranomaisten käyttöön luotettavat, suojatut ja kustannustehokkaat satelliittiviestintäpalvelut (GOVSATCOM – valtiollinen satelliittiviestintä). Lisäksi helpotetaan avaruuden radioyhteyspalvelujen ja avaruuspohjaisten tietojen leviämistä markkinoilla.

Sisämarkkinasääntöjen täytäntöönpanon valvonta on ensisijaisen tärkeää, jotta voidaan varmistaa, että niillä saadaan aikaan tuloksia käytännössä. Vuonna 2017 komissio esittää osana yleistä täytäntöönpanon korostamista ehdotuksia, joilla päivitetään ja yksinkertaistetaan ongelmanratkaisuvälineitä, kuten SOLVIT-verkostoa, ja parannetaan kansalaisten ja yritysten tietoisuutta omista oikeuksistaan. Näitä ovat muun muassa sisämarkkinoiden markkinatietoväline ja keskitetty digitaalinen palvelupiste, joilla tuetaan yrityksiä ja autetaan niitä kehittämään rajat ylittävää toimintaa sisämarkkinoilla REFIT-foorumin lausunnon mukaisesti. Lisäksi esitetään ehdotuksia kansallisten kilpailuviranomaisten valtuuksien vahvistamiseksi, jotta ne voivat tehostaa niiden sääntöjen täytäntöönpanoa, joilla taataan kilpailu sisämarkkinoilla.

Eurooppa-neuvosto on kehottanut edistymään nopeasti toimissa, joilla helpotetaan yritysten rahoituksensaantia ja tuetaan investointeja reaalitalouteen. Komissio esittää tätä varten pääomamarkkinaunionia koskevan toimintasuunnitelman puoliväliarvioinnin, jossa yksilöidään jäljellä olevat esteet ja tarvittavat lisätoimet. Komissio ehdottaa yksinkertaista, tuloksellista ja kilpailukykyistä EU:n yksilöllistä eläkevakuutustuotetta, jonka avulla vähennetään eläkepalvelujen rajat ylittävän tarjonnan esteitä ja lisätään eläkkeiden tarjoajien välistä kilpailua. Lisäksi ehdotetaan Euroopan markkinarakenneasetuksen (EMIR) REFIT-tarkistusta, kestävää rahoitusta koskevaa strategiaa, toimenpiteitä infrastruktuuriyhtiöiden rahoituksen helpottamiseksi sekä vähittäisrahoituspalveluja koskevaa toimintasuunnitelmaa, jotta voidaan murtaa kansalliset esteet, jotka estävät kuluttajia hyödyntämästä parhaita tarjouksia, valikoimia ja hintoja ja uusia rahoitusteknologioita. Komissio myös toteuttaa finanssilainsäädännön kumulatiivisia vaikutuksia koskevan kannanottopyynnön seurantatoimet ja ottaa tässä yhteydessä huomioon raportointivaatimuksia koskevan REFIT-foorumin lausunnon. Komissio esittää aiemmin ilmoitetut ehdotukset, jotka koskevat muun muassa yritysten uudelleenjärjestelyä sekä toisen mahdollisuuden tarjoavia järjestelmiä sen varmistamiseksi, että jos liiketoiminta epäonnistuu, se lopetetaan oikeudenmukaisesti ja tehokkaasti ja yrittäjä saa mahdollisuuden yrittää uudelleen.

Järkevä verotusympäristö on yksinkertainen ja tehokas sellaisten yritysten kannalta, jotka toimivat yli rajojen. Se myös takaa, että nämä yritykset todella maksavat oikeudenmukaiset

verot siellä, missä ne tekevät voittoa. Komissio esittää samanaikaisesti tämän työohjelman kanssa uudelleen yhteistä yhdistettyä yhtiöveropohjaa koskevan ehdotuksen, jossa ensimmäisenä vaiheena on pakollinen yhteinen veropohja.[28] Komissio esittää myös lisätoimia, joiden avulla pyritään puuttumaan muun muassa kolmansien maiden kautta toteutettaviin veropetoksiin ja veronkiertoon.[29] Parhaillaan toteutettavan kuulemisen perusteella verotuksen avoimuutta koskeviin lisätoimiin voitaisiin ensi vuonna sisällyttää ehdotus, jolla lisättäisiin niiden tahojen valvontaa, jotka mahdollistavat aggressiivisen verosuunnittelun järjestelyjen hyödyntämisen ja kannustavat niiden käyttöön. Tehokasta verotusta koskevan ulkoisen strategian keskeisenä osana komissio viimeistelee yhdessä jäsenvaltioiden kanssa EU:n luettelon kolmansien maiden lainkäyttöalueista, jotka eivät noudata kansainvälisiä verotusalan hyvän hallintotavan standardeja ja veropohjan rapautumisen ja voitonsiirtojen ehkäisemistä koskevista parhaista käytänteistä tehtyjä kansainvälisiä sopimuksia.

Rajat ylittävistä arvonlisäpetoksista aiheutuu jäsenvaltioiden veronmaksajille vuosittain noin 50 miljardin euron kustannukset. Toisaalta pienyrityksille aiheutuu alv-sääntöjen noudattamisesta suuri hallinnollinen rasitus, ja tekniset uudistukset tuovat uusia haasteita tehokkaaseen veronkantoon. Komissio aikookin ehdottaa toimenpiteitä, joilla pannaan täytäntöön arvonlisäveroa koskeva toimintasuunnitelma, yksinkertaistetaan pienyritysten alv-sääntöjä ja luodaan perusta, jonka avulla kaikkialla Euroopassa voidaan ottaa käyttöön moderni, tehokkaampi, yritysystävällinen ja petoksilta suojattu lopullinen alv-järjestelmä REFIT-foorumin lausuntojen mukaisesti. Tässä uudistuksessa on keskeisellä sijalla tehokkaampi ja oikeasuhteinen lähestymistapa arvonlisäverokantoihin.

5. Syvempi ja oikeudenmukaisempi talous- ja rahaliitto

EU, joka suojaa taloutta ja takaa työntekijöille ja yrityksille tasavertaiset toimintaedellytykset. Vakiintuneena maailmanvaluuttana euro tuo EU:lle valtavia taloudellisia etuja, jotka usein jäävät näkymättömiin. Esimerkiksi tänä vuonna euroalueen jäsenvaltioilta säästyi 50 miljardia euroa velkojen koroissa alhaisen korkotason ja Euroopan keskuspankin rahapolitiikan ansiosta. Komissio pitää kiinni tavoitteista ja etenemissuunnitelmasta, joka esitetään viiden puheenjohtajan kertomuksessa talous- ja rahaliiton (EMU) viimeistelystä.

Euroopan tulevaisuutta koskevassa valkoisessa kirjassa esitetään, miten 27 jäsenvaltion EU:ta olisi uudistettava, kun Rooman sopimusten allekirjoittamisesta tulee kuluneeksi 60 vuotta. Siinä käsitellään myös EMUn tulevaisuutta eli EMUn syventämisen toisen vaiheen valmistelua uudessa poliittisessa ja demokraattisessa tilanteessa. Muita aiheita ovat vakauteen keskittyvä vakaus- ja kasvusopimuksen tarkistus ja talous- ja rahaliiton vakaudesta, yhteensovittamisesta sekä ohjauksesta ja hallinnasta tehdyn sopimuksen 16 artiklaan liittyvät jatkotoimet (sopimuksen olennaisten osien sisällyttäminen osaksi Euroopan unionin oikeudellista kehystä). Myös Euroopan finanssivalvojien järjestelmää (EFVJ) tarkistetaan, jotta voidaan vahvistaa sekä makro- että mikrotason valvonnan tehokkuutta ja tuloksellisuutta.

[28] COM(2016) 683 ja COM(2016) 685.
[29] COM(2016) 686 ja COM(2016) 687.

Olisi kiirehdittävä euroalueen yhtenäisestä edustuksesta Kansainvälisessä valuuttarahastossa annetun ehdotuksen[30] hyväksymistä.

Pankkiunionin täysimääräinen toteuttaminen ja siihen liittyen sopimukseen pääseminen yhteistä eurooppalaista talletussuojajärjestelmää koskevasta ehdotuksesta[31] on edelleen prioriteetti. Lisäksi komissio aikoo kansainvälisellä tasolla viime aikoina esitettyjen näkemysten perusteella tarkistaa eräitä pankkilainsäädännön osia ja ehdottaa kohdennettuja tarkistuksia sekä vakavaraisuusasetukseen ja -direktiiviin että pankkien elvytys- ja kriisinratkaisudirektiiviin. Tavoitteena on parantaa pankkien häiriönsietokykyä edelleen ja keventää sääntöjä yksikertaisempaa toimintamallia noudattavien kannalta sekä edistää investointien tekemistä erityisesti pk-yrityksiin. Lisäksi pyritään vahvistamaan olemassa olevia riskinhallintatoimenpiteitä erityisesti toteuttamalla kokonaistappionsietokyvyn maailmanlaajuinen standardi systeemisesti merkittäville pankeille. Pääomamarkkinaunionin täytäntöönpanon vauhdittaminen on olennaisen tärkeää, jotta voidaan edistää yksityisen sektorin riskinjakoa EMUssa. Arvopaperistamista[32] ja esitejärjestelmää[33] koskevien vireillä olevien säädösehdotusten hyväksymistä on vauhditettava.

Komissio on sitoutunut edistämään ylöspäin suuntautuvaa sosiaalista lähentymistä ja vahvistamaan Euroopan yhdentymisen sosiaalista ulottuvuutta. Tänä vuonna toteutetun julkisen kuulemisen tulosten perusteella se ehdottaa Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria, jonka puitteissa vahvistetaan periaatteet sosiaaliseen oikeudenmukaisuuteen perustuvaa unionia varten. Pilariin kuuluvilla periaatteilla edistetään tasavertaisia toimintaedellytyksiä Euroopan sosiaalisessa markkinataloudessa. Näin luodaan puitteet oikeudenmukaisille ja dynaamisille työmarkkinoille, missä kaikilla on mahdollisuus käyttää lahjojaan, ja toimiville ja kestäville sosiaaliturvajärjestelmille, joissa otetaan huomioon nykypäivän nopeasti muuttuva todellisuus. Tähän liittyen esitetään myös muita aloitteita, kuten aloite työ- ja perhe-elämän yhdistämiseen liittyvien haasteiden voittamiseksi.

6. Kauppa: Kohtuullinen ja tasapainoinen vapaakauppasopimus Yhdysvaltojen kanssa

EU, joka on avoin ja käy kauppaa kumppanimaiden kanssa ja lujittaa samalla puolustustaan. Nykypäivän globaalissa taloudessa kauppa on kasvun, työllisyyden ja kilpailukyvyn keskeinen edellytys. Kauppa tuo työtä: jokaista miljardin euron vientituloa kohti EU:ssa syntyy 14 000 uutta työpaikkaa. Yli 30 miljoonaa työpaikkaa eli joka seitsemäs työpaikka EU:ssa on nyt riippuvainen muualle maailmaan suuntautuvasta viennistä. Siksi EU haluaa myös tulevaisuudessa pitää kiinni avoimesta, sääntöihin perustuvasta kauppajärjestelmästä.

Unioni on jo luonut menestyksekkään vapaakauppasopimusten verkoston, ja komissio jatkaa neuvotteluja uusista sopimuksista Yhdysvaltojen, Japanin, Mercosurin, Meksikon, Tunisian ja ASEAN-maiden kanssa. Uusia neuvotteluohjeita pyydetään neuvottelujen aloittamiseksi Turkin, Australian, Uuden-Seelannin ja Chilen kanssa. Työtä WTO:n piirissä jatketaan, myös

[30] COM(2015) 603 final.
[31] COM(2015) 586 final/2.
[32] COM(2015) 472 final/2.
[33] COM(2015) 583 final.

monenvälisten sopimusten tekemiseksi, minkä lisäksi tavoitteena on Kanadan kanssa tehdyn laaja-alaisen talous- ja kauppasopimuksen (CETA) nopea ratifiointi.

EU on myös sitoutunut varmistamaan, että kaupankäynti on oikeudenmukaista. Tätä varten kaupan suojatoimia päivitetään ja uudistetaan niin, että ne kestävät sellaisia uusia talouden haasteita kuin ylikapasiteetti ja oikeudellisen toimintaympäristön muutokset, joita muun muassa WTO:n liittymispöytäkirjojen eräiden määräysten voimassaolon päättyminen aiheuttaa. Neuvoston on nyt kiireellisesti ratkaistava pattitilanne, johon komission vuonna 2013 esittämä ehdotus kaupan suojatoimien ja alhaisemman tullin säännön uudistamisesta[34] on jumittunut. Eurooppa-neuvosto vaati 21. lokakuuta 2016, että on päästävä pikaisesti tasapainoiseen sopimukseen neuvoston kannasta kaikkien kaupan suojatoimien kokonaisvaltaiseen nykyaikaistamiseen vuoden 2016 loppuun mennessä.

EU:n ja Yhdysvaltojen yhteisten arvojen ja transatlanttisten suhteiden strategisen, poliittisen ja taloudellisen merkityksen vuoksi komissio on valmis tekemään Yhdysvaltojen kanssa kunnianhimoisen, tasapuolisen ja korkeatasoisen kauppa- ja investointikumppanuussopimuksen. Koska neuvottelut väistämättä hidastuvat Yhdysvaltojen presidentinvaalien vuoksi, osapuolet pyrkivät vahvistamaan tähän asti saavutetun edistymisen. Komissio on valmis jatkamaan neuvotteluja Yhdysvaltojen uuden hallinnon kanssa mahdollisimman pian noudattaen saamiaan valtuuksia, jotka 21. lokakuuta 2016 kokoontunut Eurooppa-neuvosto vahvisti uudelleen.[35]

Komissiolla on johtava asema myös terästeollisuuden ylikapasiteettia käsittelevän globaalin foorumin toteuttamisessa G-20-ryhmän puitteissa.

7. Luottamukseen ja perusoikeuksien kunnioittamiseen perustuva oikeusalue

EU, joka puolustaa ja suojelee vapauden, demokratian ja oikeusvaltion arvoja . Eurooppaan kohdistuvien uhkien vuoksi turvallisuus on keskeinen huolenaihe sekä EU:n rajoilla että niiden sisällä. Euroopassa ei ole milloinkaan koettu näin laajaa terrorismin uhkaa. Komissio toteuttaa Euroopan turvallisuusagendan pohjalta toimia turvallisuusunionin valmistelua ja rajatarkastusten lujittamista varten. Näihin toimiin kuuluu muun muassa EU:n matkustustieto- ja -lupajärjestelmä (ETIAS), jonka avulla Schengen-alueelle matkustavat viisumipakosta vapautetut kolmansien maiden kansalaiset tarkastetaan automaattisesti. Järjestelmä täydentää kolmansien maiden kansalaisia koskevaa rajanylitystietojärjestelmää, jota koskeva komission ehdotus[36] olisi hyväksyttävä nopeassa tahdissa, samoin kuin ehdotus unionin kansalaisille EU:n ulkorajoilla tehtävistä järjestelmällisistä tarkastuksista[37]. Myös Schengenin tietojärjestelmää kehitetään, minkä lisäksi nykyisistä ja myöhemmin käyttöön otettavista lainvalvonta- ja rajaturvallisuusjärjestelmistä tehdään paremmin yhteentoimivia, tietojärjestelmiä ja niiden yhteentoimivuutta käsittelevän korkean tason asiantuntijaryhmän

[34] COM(2013) 192 final.
[35] Eurooppa-neuvoston päätelmät – Bryssel, 20. ja 21.10.2016, 14 kohta: ”…*Lisäksi se kehottaa komissiota jatkamaan neuvotteluja Yhdysvaltain viranomaisten kanssa, jotta se voi esittää kunnianhimoisen, tasapainoisen ja laaja-alaisen vapaakauppasopimuksen.*”
[36] COM(2016) 194 final ja COM(2016) 196 final.
[37] COM(2015) 670 final.

työn mukaisesti. Komissio esittää myös aloitteen sähköisen todistusaineiston saatavuudesta, koska sen merkitys vakavan rikollisuuden ja terrorismin torjumiseksi tehtävissä rikostutkimuksissa ja syytetoimissa kasvaa jatkuvasti.

Lähikuukausina jatketaan terrorismin torjuntaa koskevan EU:n toimintasuunnitelman täytäntöönpanoa antamalla ehdotukset yhdenmukaisista seuraamuksista rahanpesun, laittoman rahaliikenteen ja kulttuuriesineiden laittoman kaupan torjumiseksi sekä rikoksella saadun omaisuuden jäädyttämisestä ja menetetyksi tuomitsemisesta. Lisäksi vahvistetaan Europolin ja erityisesti Euroopan terrorismintorjuntakeskuksen resursseja. Komissio raportoi turvallisuusunionin toteutuksen edistymisestä kuukausittain[38] ja pyrkii yhdessä Euroopan parlamentin ja neuvoston kanssa sopimaan hyvissä ajoin keskeisistä toimenpiteistä, jotka koskevat aseiden väärinkäytön torjuntaa ja terroritoiminnan kriminalisointia, terrorismiin syyllistyvien vierastaistelijoiden matkat mukaan lukien.

Oikeus turvallisuuteen ei saa milloinkaan vaarantaa muiden perusoikeuksien, kuten henkilötietojen suojan, kunnioittamista. EU:n tietosuoja-asetusta[39] ryhdytään soveltamaan vuonna 2018, ja komissio varmistaa, että sama henkilötietojen korkeatasoinen suoja toteutuu myös EU:n toimielimien, elimien ja laitosten toiminnassa. Samassa hengessä komissio tarkastelee myös uusia päätöksiä tietosuojan tason riittävyydestä varmistaakseen, että henkilötietojen vaihdossa kolmansien maiden kanssa noudatetaan riittävän tiukkoja vaatimuksia. Komissio esittää, että sähköisen viestinnän tietosuojaa koskevalle direktiiville tehdään REFIT-tarkistus, jotta sitä voidaan päivittää uusimman teknologisen kehityksen mukaisesti ja REFIT-foorumin lausunto huomioon ottaen. Komissio pohtii myös, olisiko EU:n tasolla tarpeen toteuttaa horisontaalisia tai uusia alakohtaisia toimia lainvastaisia tekoja paljastavien ilmiantajien suojaamiseksi.

Komissio jatkaa työtä, joiden tavoitteena on EU:n liittyminen Euroopan ihmisoikeussopimukseen Euroopan unionin tuomioistuimen tästä aiheesta antamat tuomiot täysimääräisesti huomioon ottaen. Komissio myös edistää ja puolustaa edelleen oikeusvaltioperiaatetta yhdessä Euroopan parlamentin ja jäsenvaltioiden kanssa, koska riippumaton ja tehokas oikeusjärjestelmä tukee talouskasvua ja turvaa perusoikeuksien toteutumisen.

8. Kohti uudenlaista maahanmuuttopolitiikkaa

EU, joka suojelee unionin rajoja ja toteuttaa vastuullista muuttoliikepolitiikkaa. Muuttovirtojen hallinta samalla kun varmistetaan, että turvapaikkaa hakevat saavat Euroopassa suojelua, on edelleen päivittäinen haaste. Viime vuonna komissio vauhditti Euroopan parlamentin, neuvoston ja jäsenvaltioiden kanssa Euroopan muuttoliikeagendaan perustuvia toimia, joiden avulla varmistetaan nopea ja koordinoitu vastaus pakolaiskriisiin ja hahmotellaan solidaarisuuteen ja vastuuntuntoon perustuvaa pitkän aikavälin toimintakehystä.

[38] Komission ensimmäinen tilannekatsaus toimivan ja todellisen turvallisuusunionin perustamisen valmistelusta hyväksyttiin 12. lokakuuta 2016 – COM(2016) 670 final.

[39] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuoja-asetus), EUVL L 119, 4.5.2016.

EU:n määrätietoinen päätös puuttua kriisin vaikutuksiin on johtanut ennenäkemättömän laajoihin päivittäisiin käytännön toimiin. Komissio, EU:n virastot ja jäsenvaltiot ovat yhdessä pelastaneet ihmishenkiä merellä ja tukeneet suurimman paineen alaisiksi joutuvia jäsenvaltioita. EU:n talousarviosta on osoitettu yli 15 miljardia euroa pakolaiskriisin hoitamiseen. EU:n ja Turkin julkilausuma on osoittautunut ratkaisevaksi toimenpiteeksi, jonka avulla ihmissalakuljetus voidaan pysäyttää, muuttovirrat saada hallintaan ja estää ihmishenkien menetykset. Vuonna 2017 komissio jatkaa toimia samalla intensiteetillä, jotta pakolaisille voidaan antaa suoraa tukea ja edistää heidän kotoutumistaan vastaanottaviin yhteisöihin Euroopassa ja kolmansissa maissa. Lisäksi on parannettava muuttoliikkeen hallintaa eniten tulijoita vastaanottavilla rajoilla, torjuttava ihmisten salakuljetusta ja ihmiskauppaa, erityisesti kun on kyse ilman huoltajaa olevista alaikäisistä, sekä palautettava EU:n alueelle sääntöjenvastaisesti tulleet henkilöt.

Koska unionin sisällä vallitsee oikeus vapaaseen liikkuvuuteen, unionin ulkorajojen turvallisuudesta huolehtiminen kuuluu yhteisen vastuun piiriin selvemmin kuin koskaan. Schengen-alueella on toteutettu toimenpiteitä, jotta oikeus vapaaseen liikkuvuuteen voisi toteutua jälleen normaalilla tavalla. Saattamalla eurooppalainen raja- ja merivartiosto toimintavalmiiksi EU:ssa on vajaassa vuodessa luotu pysyvä järjestelmä, jonka avulla taataan rajaturvallisuus ja korjataan EU:n alueelle saapuvien henkilöiden tarkastuksissa ilmenneet puutteet.

Jotta muuttoliike saataisiin pysyvästi hallintaan uskottavalla ja kestävällä tavalla, kaikkien tähän liittyvien välineiden on oltava käytettävissä. Kaikkia tarvittavia osatekijöitä koskevat ehdotukset ovat nyt Euroopan parlamentin ja neuvoston käsiteltävänä. Nyt on olennaisen tärkeää hyväksyä nopeasti keskeiset ehdotukset, kuten Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän uudistamista koskevien Dublin-sääntöjen uudistus[40], Euroopan turvapaikka-asioiden tukiviraston muuttaminen täysivaltaiseksi EU:n turvapaikkavirastoksi[41], Eurodacin lujittaminen[42], uusi uudelleensijoittamiskehys[43] sekä hallittua laillista maahanmuuttoa koskevat toimenpiteet[44]. Näin luodaan kattava ja johdonmukainen kehys, jonka avulla Euroopan unioni voi saada muuttoliikkeeseen liittyvät haasteet hallintaan.

Euroopan muuttoliikeagendan pohjalta kolmansien maiden kanssa käyttöön otetun uuden kumppanuuskehyksen[45] alustavien tulosten perusteella EU:n toimielinten ja jäsenvaltioiden on jatkettava toimia, joiden myötä muuttoliikekysymykset otetaan keskinäisten suhteiden ytimeen ja niiden laadun edellytykseksi kaikkien sellaisten keskeisten kumppanimaiden kanssa, jotka ovat muuttoliikkeen lähtö- ja kauttakulkumaita. Lähtö- ja kauttakulkumaat ovat alkaneet syventää osallistumistaan laittoman muuttoliikkeen ehkäisemiseen ja palauttamiseen liittyvään yhteistyöhön. Näiden toimien ohella on myös parannettava laillisia väyliä saapua unionin alueelle joko laillisen muuttoliikkeen tai uudelleensijoittamisen perusteella.

[40] COM(2016) 270 final/2.
[41] COM(2016) 271 final.
[42] COM(2016) 272 final/2.
[43] COM(2016) 468 final.
[44] COM(2016) 378 final.
[45] COM(2016) 385 final.

Ensi vuonna tarkastellaan lähemmin strategian eri osa-alueilla toteutettuja toimia, luodaan kattava tilannekatsaus siihen, miten muuttoliikkeen tehokkaamman ja kestävämmän hallinnan toteuttamisessa on edistytty, ja selvitetään, mitä lisätoimia vielä tarvitaan.

9. Vahvempi maailmanlaajuinen toimija

EU, joka suojelee ja puolustaa etujamme myös unionin ulkopuolella. EU on maailmanlaajuisesti merkittävä pehmeä valta. Ulko- ja turvallisuuspoliittisen globaalistrategian ja tarkistetun naapuruuspolitiikan avulla EU hyödyntää myös jatkossa kaikkia käytettävissä olevia välineitä tukeakseen kumppaneitaan talouden ja hallinnon vakauttamisessa, uudistuksissa ja selviytymiskyvyn parantamisessa. Komissio pyrkii myös jatkossa luomaan vakautta ja hyvinvointia ehdokasmaiden kanssa laajentumispolitiikan puitteissa.

Pehmeä valta ei kuitenkaan riitä, kun konfliktit maailmassa jatkuvasti lisääntyvät. Siksi komissio esittää myöhemmin tämän vuoden aikana Euroopan puolustusalan toimintasuunnitelman, jossa selvitetään, miten EU:n politiikkojen ja välineiden avulla voidaan varmistaa, että teollisuus- ja osaamispohja pystyvät tarjoamaan ne sotilaalliset voimavarat, joita saatetaan tarvita nykyisten ja tulevien turvallisuustarpeiden täyttämiseksi. Sen jälkeen komissio ehdottaa Euroopan puolustusrahaston perustamista, jotta voidaan edistää tutkimusta ja innovointia ja Euroopan puolustuksen teollisen ja teknologisen perustan vahvistamista sekä kehittää edelleen keskeisiä puolustusvoimavaroja. Lisäksi ehdotetaan puolustusalan julkisiin hankintoihin liittyviä lisätoimenpiteitä.

Komission jo esittämällä ehdotuksella vakautta ja rauhaa edistävän välineen muuttamisesta on tarkoitus parantaa EU:n mahdollisuuksia tukea kumppanimaiden omaa kykyä ehkäistä ja hallita kriisejä erityisesti turvallisuuden ja kehityksen edistämiseen liittyviä valmiuksia parantamalla. Koska vakaus ja rauha ja siten myös kehitys ovat useissa keskeisissä kumppanimaissa välittömästi uhattuina, Euroopan parlamentin ja neuvoston pitäisi hyväksyä tämä ehdotus kiireellisesti.

EU pyrkii myös jatkossa ratkaisemaan konflikteja ja kriisejä sekä naapuruusalueillaan että kauempana, minkä lisäksi se tukee Yhdistyneiden kansakuntien ja muiden kansainvälisten toimijoiden työtä tällä alalla. Komissio ja korkea edustaja hyväksyvät Syyriaa koskevan EU:n strategian, jossa esitetään, miten unioni voi jatkaa humanitaarisen avun antamista ja tukea poliittista siirtymäkautta, vakautta ja jälleenrakentamista ja auttaa siten rakentamaan rauhallista Syyriaa ja luomaan maahan moniarvoisen ja suvaitsevaisen kansalaisyhteiskunnan.

Afrikka on edelleen yksi EU:n keskeisistä strategisista kumppaneista. Viime aikojen pakolaiskriisi on jälleen kerran tuonut esiin, miten tärkeää on panostaa kestäviin ja sujuviin suhteisiin Afrikan maiden kanssa yhteisvastuun hengessä. Kumppanuuskehys sekä EU:n Afrikka-hätärahastosta ja Euroopan ulkoisesta investointiohjelmasta[46] myönnettävä rahoitus osoittavat, että EU on sitoutunut tekemään afrikkalaisten kumppanien kanssa tiivistä yhteistyötä ja kohtaamaan globaalit haasteet yhdessä. Vuoden 2017 lopulla pidettävää viidettä

[46] COM(2016) 581 final.

EU:n ja Afrikan huippukokousta varten ehdotetaan, että EU:n strategiset tavoitteet ja prioriteetit suhteessa Afrikkaan määriteltäisiin uudessa lähestymistavassa. Näin voitaisiin myös tukea komission lähiaikoina esittämään Cotonoun sopimuksen jälkeiseen kehykseen sisältyvää Afrikkaa koskevaa pilaria ja korostaa EU:n ja sen afrikkalaisten kumppanien välisten kauppasuhteiden keskeistä merkitystä.

Kuten aiemmin on jo ilmoitettu, komissio aikoo ehdottaa kehityspolitiikkaa koskevan eurooppalaisen konsensuksen tarkistamista niin, että unionin kehityspolitiikka mukautettaisiin YK:n kestävän kehityksen toimintaohjelmaan 2030 ja varmistettaisiin, että sen avulla voidaan täysimääräisesti edistää kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamista.

10. Demokraattisen muutoksen unioni

EU, joka kantaa vastuunsa, kuuntelee ja saa aikaan tuloksia. Demokraattisen muutoksen unionin toteuttaminen on komission kymmenestä painopisteestä laaja-alaisin ja tarpeellisempi kuin koskaan. Näinä kriittisinä aikoina unionin tulevaisuus riippuu siitä, saadaanko kansalaiset vakuuttuneiksi siitä, että yhdessä pystymme suojelemaan ja puolustamaan heitä ja tarjoamaan heille mahdollisuuksia ja edistämään positiivisten ja kestävien tulevaisuudennäkymien rakentamista.

Parempi sääntely, vastuuvelvollisuus ja avoimuus kuuluvat myös jatkossa tämän komission keskeiseen toimintamalliin. Kaikkien EU:n toimielinten on noudatettava näitä periaatteita johdonmukaisesti ja määrätietoisesti, jos haluamme saada kansalaisten luottamuksen jälleen puolellemme. Komissio tekee Euroopan parlamentin ja neuvoston kanssa tiivistä yhteistyötä sen varmistamiseksi, että parempaa lainsäädäntöä koskeva toimielinten välinen sopimus pannaan täysimääräisesti täytäntöön ja että sitä sovelletaan niin kuin pitää. Komissio myös käy parlamentin ja neuvoston kanssa rakentavia neuvotteluja äskettäin tekemästään ehdotuksesta, joka koskee niitä kaikkia koskevaa pakollista avoimuusrekisteriä. Komissio aikoo myös esittää muutoksia Euroopan parlamentin kanssa tehtyyn puitesopimukseen sen varmistamiseksi, että komission jäsenet voivat asettua ehdolle Euroopan parlamentin vaaleissa.

Komissio aikoo esittää säädösehdotuksen, jolla voimassa olevaa lainsäädäntöä mukautetaan delegoituja säädöksiä ja täytäntöönpanosäädöksiä koskevien perussopimuksen määräysten mukaisesti niin, että valvonnan käsittävän sääntelymenettelyn käytöstä voidaan vähitellen luopua. Komissio aikoo myös arvioida delegoitujen säädösten ja täytäntöönpanosäädösten antamiseksi noudatettavien menettelyjen demokraattista oikeutusta ja tarkastella eri vaihtoehtoja eräiden EU:n johdetun oikeuden säädösten antamisessa noudatettavien menettelyjen muuttamiseksi.

Jotta voitaisiin varmistaa, että EU:n säädöksillä on haluttu vaikutus, komissio aikoo tehostaa EU:n lainsäädännön soveltamiseen, täytäntöönpanoon ja täytäntöönpanon valvontaan liittyviä toimia. Näitä toimia ovat muun muassa sisämarkkinasääntöjen täytäntöönpanon valvonnan parantamiseen tähtäävä toimenpidepaketti ja ympäristöalaa koskeva REFIT-ehdotus, jonka mukaan ympäristöraportointia olisi yksinkertaistettava äskettäin tehdyn

toimivuustarkastuksen tulosten mukaisesti, sekä toimenpiteet oikeussuojan saatavuuden parantamiseksi ja ympäristövaatimusten noudattamisen varmistamiseksi jäsenvaltioissa.

III. KYMMENEN PAINOPISTEEN TOTEUTTAMISTA VAUHDITETTAVA KOLMEN TOIMIELIMEN YHTEISTYÖLLÄ

Komission työohjelma, jonka laatimiselle puheenjohtaja antoi alkusysäyksen 14. syyskuuta 2016 pitämässään puheessa unionin tilasta[47], perustuu paitsi kansalaisten EU:lle asettamiin odotuksiin ja vuoropuheluun kansalaisten välittömillä vaaleilla valitsemien Euroopan parlamentin jäsenten[48] ja kaikkien jäsenvaltioiden hallituksia edustavan neuvoston[49] kanssa myös Euroopan talous- ja sosiaalikomitean[50] ja alueiden komitean[51] panokseen. Työohjelmassa on otettu huomioon myös EU:n 27:n valtion- ja hallituksen päämiehen Bratislavassa vahvistamat prioriteetit[52].

Komissio keskittyy tulevana vuonna ennen muuta tulosten aikaansaamiseen, mutta yksin se ei voi sitä tehdä. Ennen työohjelman esittämistä komissio kävi Euroopan parlamentin ja neuvoston kanssa rakentavaa vuoropuhelua, jonka avulla luotiin yhteinen näkemys edessä olevista prioriteeteista parempaa lainsäädäntöä koskevan uuden toimielinten välisen sopimuksen[53] mukaisesti. Komission näkemyksen mukaan tämä sopimus on kolmen toimielimen yhteinen sitoumus ja velvoite keskittyä suuriin ja kiireellisiin asioihin, samalla kun pyrkimyksenä on laatia yksinkertaisia, näyttöön perustuvia, ennustettavia ja oikeasuhteisia säädöksiä, joista on kansalaisille ja yrityksille mahdollisimman paljon hyötyä.

Komission ja neuvoston puheenjohtajat ja Euroopan parlamentin puhemies laativat lähiviikkoina yhteisen julistuksen, jossa esitetään vuoden 2017 laajat tavoitteet ja prioriteetit ja yksilöidään poliittisesti merkittävimmät asiat, joita olisi käsiteltävä lainsäädäntöprosessissa ensisijaisina. Tämä on toimielinten väliseen sopimukseen perustuva uusi yhteinen sitoumus[54]. Työohjelma tarjoaa pohjan näille yhteisille pohdinnoille. Siinä esitetään ne vireillä olevat ehdotukset[55], joiden nopea hyväksyminen olisi komission mielestä kaikkein tärkeintä, jotta unioni voi toteuttaa ehdotukset käytännössä ja saada aikaan tuloksia siellä, missä niitä eniten tarvitaan.

---

[47] http://ec.europa.eu/priorities/state-union-2016_en. Ks. myös puheenjohtajan ja ensimmäisen varapuheenjohtajan kirje Euroopan parlamentin puhemiehelle ja neuvoston puheenjohtajalle. Ensimmäinen varapuheenjohtaja keskusteli työohjelmasta tältä pohjalta 20. syyskuuta pidetyssä yleisten asioiden neuvostossa, ja komissio osallistui valiokuntien puheenjohtajakokoukseen 3. ja 4. lokakuuta.

[48] http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2016-0312+0+DOC+XML+V0//EN

[49] Yleisten asioiden neuvoston puheenjohtajan 4. lokakuuta päivätty kirje komission puheenjohtajalle ja ensimmäiselle varapuheenjohtajalle.

[50] http://www.eesc.europa.eu/resources/docs/eesc_contribution-to-ec--2017-workprogramme_en.pdf

[51] https://toad.cor.europa.eu/corwipdetail.aspx?folderpath=RESOL-VI/010&id=24254

[52] http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/09/16-bratislava-declaration-and-roadmap

[53] http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2016:123:FULL&from=EN

[54] Parempaa lainsäädäntöä koskevan toimielinten välisen sopimuksen 7 kohta.

[55] Liite III.